

Hvad siger vedtægten?

Alle almennyttigt uddelende fonde og foreninger har en vedtægt. Vedtægten bestemmer bl.a., hvad afkastet af formuen må bruges til, og skal godkendes af fondsmyndigheden. Her kan du læse om, hvad vedtægten betyder for det almennyttige arbejde.

Hvad er en vedtægt?

En vedtægt er det stiftelsesdokument, hvor f.eks. fondens eller foreningens navn, hjemsted og formål er beskrevet.

Tidligere var det almindeligt at bruge ordet **fundats**, når det handlede om fonde og stiftelser. I dag er det mere almindeligt at bruge **vedtægt**. Det er også det, der bruges af fondsmyndighederne.

Hvad skal den indeholde?

Reglerne for, hvad en fondsvedtægt skal indeholde, justeres løbende af fondsmyndighederne. Seneste lovgivning er fra **2014**, og her fremgår det, at vedtægten skal indeholde:

1. Fondens navn og eventuelle binavne
2. Fondens stifter (stiftere)
3. Fondens formål
4. Grundkapitalens størrelse, og hvorledes den er indbetalt (kontant eller i andre værdier)
5. Hvorvidt fonden i forbindelse med stiftelsen i øvrigt skal overtage andre værdier end kontanter
6. Eventuelle særlige rettigheder eller fordele, der er tillagt stiftere eller andre
7. Antallet af bestyrelsesmedlemmer, og hvorledes de udpeges
8. Fondens regnskabsår, herunder 1. regnskabsår
9. Fra hvilken bestemt dato stiftelsen skal have retsvirkning, hvis retsvirkningen skal indtræde på et andet tidspunkt end datoen for beslutning om stiftelse af fonden
10. Anvendelse af overskud og reserver

Bestyrelsens grundlov

Vedtægten er bestyrelsens grundlov. Den er et af bestyrelsens vigtigste **arbejdsredskaber** og indeholder retningslinjer og formålsbeskrivelser, der sætter rammen for bestyrelsens løbende opgaver. Bl.a. omkring forvaltning af formuen og dens afkast, om principper for valg af bestyrelsesmedlemmer og om regler for afstemning i bestyrelsen.

Ligesom det gælder for andre former for regler og lovgivning, kan der over tid opstå behov for at justere vedtægterne. Der kan være vigtige spørgsmål, den ikke svarer på direkte, eller **samfundskonteksten**, vedtægterne er skrevet ind i, har ændret sig så meget, at bestemmelserne er blevet uklare eller uhensigtsmæssige.

Det er fondens eller foreningens ledelse, der er ansvarlig for, at vedtægten passer til den aktuelle virkelighed. Ledelsens opgave er at skabe en **velfungerende forbindelse** mellem ideerne og formålene i det historiske dokument, der ligger til grund for fonden eller foreningen, og den nutid, som den hele tiden skal agere i.

Fondsmyndighederne

Der er to fondsmyndigheder i Danmark: Erhvervsstyrelsen og Civilstyrelsen.

- Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed for de erhvervsdrivende fonde
- Civilstyrelsen er fondsmyndighed for de ikke-erhvervsdrivende fonde (også kaldet almene fonde)
- Erhvervsstyrelsen er fondsmyndighed for de fondslignende foreninger

Ændring af vedtægten

I fondslignende foreninger kan vedtægten ændres af eller efter bemyndigelse fra generalforsamlingen. I fonde er det bestyrelsen, der har mandatet til at foretage vedtægtsændringer med det stemmeflertal, der er bestemt i vedtægten. I begge tilfælde kræver ændringerne **godkendelse fra fondsmyndighederne**.

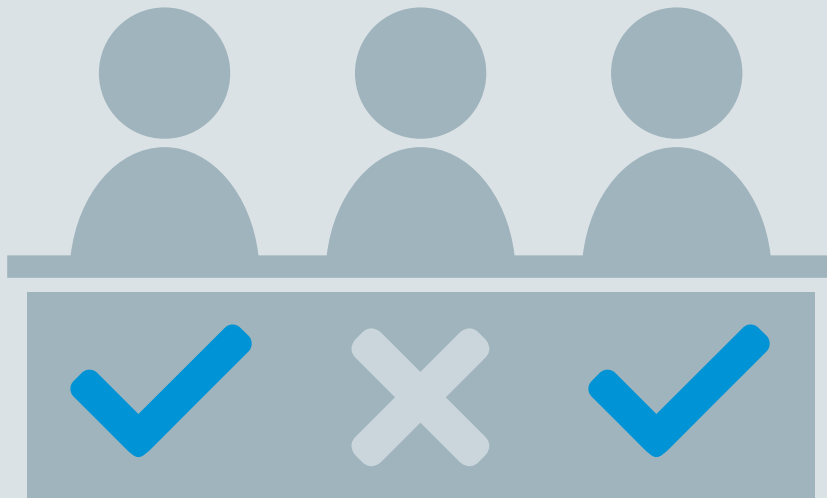
For erhvervsdrivende fonde og almennyttige fonde har den oprindelige vedtægt stor vægt. Fondsmyndigheden skal således vurdere en ønsket vedtægtsændring op imod fondens stiftende vedtægt. For fondene er stifters vilje nemlig rammesættende for, hvad formuen kan bruges til, så længe fonden eksisterer. Fonde kan med andre ord ikke – eller kun meget sjældent – ændre grundlæggende i det formål, de er født med.

Så strikse er reglerne ikke for fondslignende foreninger. De kan ændre formål, hvis det besluttes af generalforsamlingen, og hvis ændringerne ikke strider mod medlemmernes rettigheder.

Ved uenighed om fortolkning af vedtægten

Der er af og til sager, hvor fondsbestyrelser og myndigheder er uenige om fortolkning af vedtægterne. Af og til kan der også være uenighed blandt fondsmyndighederne internt, som betyder, at den endelige beslutning skal træffes ved domstolene.

Vedtægtsændringer gennemført i 2017

I 2017 fik fonde og fondslignende foreninger **573 godkendelser** af vedtægtsændringer.

Godkendte vedtægtsændringer i 2017

Erhvervsdrivende fonde	154
Fondslignende foreninger	5
Ikke-erhvervsdrivende fonde	419
Total	573

Vedtægtsændringer, der fik afslag i 2017

I 2017 fik fonde **65 afslag*** på ændringer af vedtægten. Ingen afslag blev givet til fondslignende foreninger.

* Flere afslag er givet som følge af fejl i indsendt materiale, hvorefter fondene har indsendt en ny ansøgning. Det reelle antal afviste vedtægtsændringer er derfor med sikkerhed lavere end de 65. Det præcise antal er ikke tilgængeligt.

Afviste vedtægtsændringer i 2017

Erhvervsdrivende fonde	6
Fondslignende foreninger	0
Ikke-erhvervsdrivende fonde	59
Total	65

Kilder til dette faktaark

Fondshåndbogen 2019, PwC
Lov om fonde og visse foreninger (fondsloven)
Lov om visse erhvervsdrivende virksomheder
www.denstordanske.dk
Erhvervsstyrelsen

Civilstyrelsen
Københavns Universitet, Det Juridiske Fakultet
Anbefalinger for God Fondsledelse

Dato for faktaark: December 2018